

OBRAZLOŽENJE

ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA OPŠTINE BERANE ZA 2025. GODINU

Pravni osnov za donošenje Završnog računa budžeta Opštine Berane za 2025. godinu sadržan je u odredbama članova 69 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, člana 38 stav 1 tačka 7 Zakona o lokalnoj samoupravi, članova 40 i 41 Zakona o finansiranju lokalne samouprave i člana 36 stav 1 tačka 7 Statuta Opštine Berane kojima je propisano da Skupština Opštine donosi Završni račun.

Završni račun budžeta Opštine Berane predstavlja dokument koji pokazuje način trošenja budžetskih sredstava u odnosu na usvojeni plan budžeta.

PRIMICI

Ukupni primici u 2025. godini iznosili su **19.471.101,89 €** i ostvareni su sa 106,40 % u odnosu na plan (18.300.000,00 €).

Članom 5 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti je definisano da primici obuhvataju:

- 1) tekuće prihode (poreze, doprinose, takse, naknade, koncesije i ostale prihode);
- 2) primitke od prodaje imovine;
- 3) primitke od otplate kredita;
- 4) donacije i transfere;
- 5) pozajmice i kredite (domaće i inostrane);
- 6) druge prihode, u skladu sa zakonom.

1) TEKUĆI PRIHODI

Od ukupnih primitaka, tekući prihodi učestvuju sa 45,79 % i iznose 8.916.698,04 €. Čine ih prihodi od poreza, taksu, naknada i ostalih prihoda.

Struktura tekućih prihoda je sledeća:

➤ POREZI

Porezi u 2025. godini prihodovani su u ukupnom iznosu od 7.618.340,24 € što je 115,62 % u odnosu na plan i 37,27 % više nego u 2024. godini. U okviru ove pozicije su:

- Prihodi od poreza na dohodak fizičkih lica ostvareni su u iznosu od 6.233.601,99 € što čini 113,98 % u odnosu na planirano i 41,66 % više u odnosu na 2024. godinu.

- Prihodi od poreza na nepokretnosti u 2025. godini ostvareni su u iznosu od 748.678,66 € što čini 115,18 % u odnosu na planirano i 9,52 % više u odnosu na 2024.
- Prihodi od poreza na promet nepokretnosti u 2025. godini ostvareni su u iznosu od 117.465,82 € što čini 97,89 % u odnosu na plan. U odnosu na 2024. godinu ovi prihodi uvećani su za 51,53 %.
- Prihodi po osnovu prireza porezu na dohodak fizičkih lica ostvareni su u iznosu od 518.593,77 €, što čini 148,17 % u odnosu na plan, a u odnosu na 2024. godinu ovi prihodi su veći za 33,55 %.

➤ TAKSE

- Takse u 2025. godini su naplaćene u ukupnom iznosu od 87.365,95 €, odnosno 106,54 % u odnosu na plan, a u odnosu na 2024. godinu ovi prihodi su veći za 17,29 %.

Prihode od taksi čine:

- Lokalne administrativne takse ostvarene su u iznosu od 24.704,13 € odnosno 112,29 % u odnosu na planirana sredstva, a u odnosu na ostvarenje iz 2024. godine ovi prihodi su uvećani za 22,40 %.
- Lokalne komunalne takse ostvarene su u iznosu od 62.661,82 € odnosno 104,44 % u odnosu na plan, što predstavlja uvećanje od 15,40 % u poređenju sa 2024. godinom.

➤ NAKNADE

Prihodi od naknada ostvareni su u iznosu od 1.013.958,84 € što čini 103,89 % planiranih sredstava. U odnosu na 2024. godinu ovi prihodi su veći za 36,45 %.

Struktura ovih prihoda je sledeća:

– Naknada za korišćenje voda	139.576,17 €
– Naknada za izvađeni materijal iz vodotoka	8.274,55 €
– Naknada za zaštitu voda od zagađivanja	1.260,00 €
– Naknada za korišćenje šuma	533.567,24 €
– Naknada za korišćenje rudnog bogatstva	0,00 €
– Naknada za korišćenje mineralnih sirovina	0,00 €
– Naknada za uređivanje i izgradnju građevinskog zemljišta	162.033,10 €
– Godišnja naknada pri registraciji drumskih motornih vozila	78.487,33 €
– Ostale naknade za puteve	90.760,48 €
– Ostale naknade	0,00 €

➤ OSTALI PRIHODI

Ostali prihodi ostvareni su u iznosu od 197.033,01 € što čini 86,04 % planiranih sredstava. U 2024. godini ovi prihodi su iznosili 185.364,70 €.

- Prihodi od rente – zakup, ostvareni su u iznosu od 146.001,75 € što čini 146,00 % u odnosu na plan, dok su u 2024. godini ovi prihodi iznosili 139.965,60 €.

- Novčane kazne i oduzete imovinske koristi, ostvareno je 2.513,89 € što predstavlja 62,85 % u odnosu na plan.
- Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti iznosili su 24.455,56 € ili 97,82 % u odnosu na planirano.
- Ostali prihodi iznosili su 24.061,81 € što iznosi 24,06 % u odnosu na plan.

Najveći dio ovih prihoda čine povraćaj neiskorišćenih sredstava od strane Opštinske izborne komisije (12.000,00 €) i povraćaj pogrešno uplaćenih sredstava (3.683,69 €).

2) PRIMICI OD PRODAJE IMOVINE

Prihodi po osnovu prodaje nefinansijske imovine (prodaja nepokretnosti u korist budžeta opštine) u 2025. godini ostvareni su u iznosu od 1.039.505,41 € što je 101,91 % u odnosu na planirano, dok su u 2024. godini iznosili 1.010.005,18 € .

3) PRIMICI OD OTPLATE KREDITA I SREDSTVA PRENESENA IZ PRETHODNE GODINE

- Primici od otplate kredita datih javnim preduzećima iznosili su 4.813,92 €.
- Sredstva prenesena iz prethodne godine u iznosu od 2.332.853,10 € predstavljaju novčani iznos na Konsolidovanom računu Trezora na dan 01.01.2025. godine.

4) DONACIJE I TRANSFERI

➤ DONACIJE

- **Tekuće donacije** iznosile su 83.600,00 € i odnose se na:
 - Donaciju Ministarstva dijaspore za manifestaciju „Dani dijaspore” u iznosu od 16.600,00 €
 - Donaciju Eko Fonda za „Thunder fest” (60.000,00 €)
 - Donacije pravnih i fizičkih lica za Novogodišnji bazar (5.900,00 €).
- **Kapitalne donacije** u iznosu od 116.866,48 € predstavljaju:
 - Projekat „IPA Intereg Adrion - Terrain” – 20.591,62 €
 - Projekat „ILEP - IPA” (Ministarstvo finansija) – 23.759,53 €

- Donacija Opštine Budva (dvije prenosive radio stanice) – 2.400,00
- Donacija Opštine Kotor (radio stanica) – 2.541,00
- Donacija Opštine Tivat (dvije prenosive radio stanice) – 2.400,00
- Projekat „CO-CLEAN” – 3.980,91 €
- Projekat „URBACT Econnecting” – 26.253,42 €
- Donacija Glavni grad Podgorica (adaptacija azila za životinje) – 20.940,00 €
- Donacija MUP-a (Projekat za Službu zaštite i spašavanja) – 14.000,00 €.

➤ TRANSFERI

- Transferi od Egalizacionog fonda ostvareni su u iznosu od 4.587.317,67 € što je 101,94 % od planiranog iznosa i predstavlja uvećanje za 5,02 % u odnosu na 2024. godinu.
- Transferi od državnog budžeta ostvareni su u iznosu od 2.295.355,46 € i u odnosu na plan ostvareni su sa 114,77 %. Ovaj iznos čine uplate:
 - Ministarstva finansija :
 - Pomoć manje razvijenim lokalnim samoupravama, na osnovu Pravilnika o načinu raspodjele sredstava opštinama na ime dotacija („Službeni list CG”, br.15/24) – 2.117.887,06 €
 - Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede za implementacije projekata:
 - Asfaltiranje putnog pravca Lipovice-Šekular (151.206,00 €)
 - Podrška za organizaciju konferencije „Ženska strana“ u Beranama (2.000,00€)
 - Fonda za zaštitu životne sredine:
 - Uklanjanje divlje deponije (24.262,40 €)
- Transferi od Zavoda za zapošljavanje (sredstva za zapošljavanje lica sa invaliditetom) u iznosu od 94.091,81 €.

5) POZAJMICE I KREDITI

Pozajmica i kredita nije bilo u 2025. godini.

6) DRUGI PRIHODI

Drugih prihoda, u skladu sa Zakonom, nije bilo u 2025. godini.

IZDACI

Ukupni izdaci u 2025. godini iznosili su **15.977.140,44 €** odnosno 87,31 % u odnosu na plan (18.300.000,00 €). Opština Berane je tokom 2025. godine donijela 5 zaključaka o preusmjeranju budžetskih sredstava, u skladu sa članom 36. Zakona o finansiranju lokalne samouprave:

“(1) U slučaju nastanka okolnosti koje nijesu bile poznate u vrijeme usvajanja budžeta, predsjednik opštine može, na osnovu obrazloženog zahtjeva potrošačke jedinice, vršiti preusmjeravanje sredstava potrošačkih jedinica po pojedinim namjenama (kroz povećanje ili smanjenje), a najviše do 10 % sredstava određenih za potrošačku jedinicu.

(2) Potrošačke jedinice mogu, uz odobrenje predsjednika opštine, preusmjeriti odobrena sredstva po pojedinim namjenama, u visini do 10 % iznosa sredstava predviđenih za namjene čiji se iznos mijenja.”

Članom 6 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti je definisano da izdatke čine:

- 1) tekući izdaci (bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca, ostala lična primanja, rashodi za materijal i usluge, tekuće održavanje, kamata, renta, subvencije i ostale izdatke);
- 2) transferi za socijalnu zaštitu;
- 3) transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru;
- 4) kapitalni izdaci za nabavku i investiciono održavanje finansijske i nefinansijske imovine;
- 5) date pozajmice i krediti;
- 6) otplata dugova, garancija i obaveza iz prethodnih godina;
- 7) ostale isplate, u skladu sa zakonom.

1) TEKUĆI IZDACI

Ukupni tekući izdaci Opštine Berane u 2025. godini iznosili su 4.586.358,25 €, što je 92,73 % od planiranog, odnosno u poređenju sa 2024. godinom uvećani su za 19,07 %.

Tekuće izdatke čine:

- Bruto zarade i doprinosi, koji su ostvareni u ukupnom iznosu 3.045.917,10 €, odnosno 93,71 % u odnosu na plan.
- Ostala lična primanja ostvarena su u ukupnom iznosu 139.650,90 €, odnosno 83,87 % u odnosu na plan. U ostala lična primanja spadaju otpremnine, naknade odbornicima lokalnog parlamenta, naknade savjetima i radnim tijelima, naknade etičkim komisijama, naknade odbornicima za vjenčanja, isplate po rješenjima zaposlenim za smrt užeg člana porodice i ostale naknade.
- Rashodi za materijal su ostvareni u ukupnom iznosu od 119.940,14 €, odnosno 95,57 % i uvećani su za 7,47 % u odnosu na 2024. godinu. Najveći dio ovih izdataka se odnosi na rashode za gorivo i rashode za energiju.

- Za rashode za usluge izdvojeno je ukupno 537.490,04 €, što čini 87,47 % od planiranih rashoda, odnosno 54,81 % više u odnosu na 2024. godinu. U strukturi ovih rashoda najviše je utrošeno na konsultantske usluge, projekte i studije (382.566,62 €), ostale usluge (60.506,98 €), službena putovanja (40.129,51 €), komunikacione usluge (22.448,42 €) i reprezentaciju (16.720,10 €).
- Rashodi za tekuće održavanje iznosili su 34.091,22 € odnosno 97,40 % u odnosu na plan i 36,15 % više u odnosu na 2024. godinu.
- Rashodi za kamate (kredit) su iznosili 18.135,03 € odnosno 95,45 % u odnosu na plan.
- Rashodi za zakup objekata iznosili su 2.122,02 € što predstavlja 88,42 % od planiranog iznosa.
- Na ime subvencija isplaćeno je ukupno 292.697,47 €, što čini 95,19 % od planiranog iznosa i predstavlja uvećanje za 21,73 % u odnosu na 2024. godinu. Ove subvencije se odnose na subvencije u poljoprivredi, u skladu sa Agrobudžetom Sekretarijata za poljoprivredu i vodoprivredu za 2025. godinu.
- Na ime ostalih izdataka realizovano je ukupno 396.314,33 €, što čini 93,49 % od planiranog iznosa. Najveći dio ovih izdataka čine izdaci po osnovu ugovora o djelu (248.060,04 €) i troškovi sudskih postupaka (42.753,35 €).

2) TRANSFERI ZA SOCIJALNU ZAŠTITU

U 2025. godini na ovoj poziciji nije bilo rashoda. Izdaci ove pozicije obuhvataju isplaćene otpremnine po osnovu sporazumnog raskida radnog odnosa za zaposlene u opštini i ustanovama i preduzećima čiji je Opština osnivač.

3) TRANSFERI INSTITUCIJAMA, POJEDINCIMA, NEVLADINOM I JAVNOM SEKTORU

Na ovoj poziciji isplaćeno je 2.659.028,67 € što čini 99,78 % od planiranog iznosa, a u poređenju sa 2024. godinom ovi transferi su veći za 36,52 %.

Struktura ovih transfera je sledeća :

I transferi obrazovanju	15.794,63 €
II transferi institucijama kulture i sporta	505.051,28 €
III transferi nevladinim organizacijama	10.715,20 €
IV transferi političkim partijama, strankama i udruženjima	123.540,38 €
V transferi za jednokratne socijalne pomoći	81.366,90 €
VI transferi za lična primanja pripavnika	0,00 €
VII ostali transferi pojedincima	37.424,38 €
VIII ostali transferi institucijama	1.885.135,90 €

• transferi mjesnim zajednicama	448.215,90 €
• transferi Turističkoj organizaciji	225.000,00 €
• JU Dnevni centar za djecu sa teškoćama u razvoju	330.000,00 €
• transferi Crvenom krstu	12.000,00 €
• JU Centar za kulturu	430.000,00 €
• JU Polimski muzej	379.920,00 €
• Transferi za izgradnju Hrama u Beranama, Islamskoj zajednici i ostalim vjerskim zajednicama	57.000,00 €
• Ostali transferi (Subnor i Obnor)	3.000,00 €

Transferi javnim preduzećima su ukupno iznosili 3.763.690,14 € što u odnosu na plan iznosi 99,94 %, a u poređenju sa prethodnom godinom uvećani su za 19,04 %.

Njihova struktura je sledeća:

• DOO Komunalno	830.000,00 €
• DOO Radio Berane	287.000,00 €
• DOO Sportski centar	360.000,00 €
• DOO Benergo	85.198,40 €
• DOO Agencija za izgradnju i razvoj Berana	1.800.000,00 €
• DOO Regionalni biznis centar	111.578,96 €
• DOO Parking servis	10.000,00 €
• DOO Vodovod i kanalizacija	279.912,78 €

4) KAPITALNI IZDACI ZA NABAVKU I INVESTICIONO ODRŽAVANJE FINANSIJSKE I NEFINANSIJSKE IMOVINE;

Izdaci po osnovu kapitalnih investicija realizovani su u iznosu od 1.909.609,08 €, što čini 50,12 % od planiranog iznosa. U 2024. godini kapitalni izdaci iznosili su 750.523,79 €.

Struktura kapitalnih izdataka je sledeća:

I Izdaci za infrastrukturu opšteg značaja iznosili su 971.110,00 € odnosno 88,28 % u odnosu na plan.

II Izdaci za lokalnu infrastrukturu su iznosili 184.826,12 €, što je 51,20 % od planiranog iznosa.

III Izdaci za građevinske objekte su iznosili 182.301,29 €, što je 29,92 % od planiranog.

IV Izdaci za opremu su realizovani sa 23,87 % u odnosu na planirano ili 200.849,06 €.

V Izdaci za Investiciono održavanje planirani u iznosu od 345.000 € nijesu realizovani.

VI Ostali kapitalni izdaci su realizovani sa 66,94 % u odnosu na planirano, odnosno 370.522,61 €.

U Izvještaju o kapitalnim rashodima i finansiranju se nalazi analitika datih pozicija i bliže informacije o utrošenim sredstvima kapitalnog budžeta.

5) DATE POZAJMICE I KREDITI

U 2025. godini Opština Berane nije imala izdataka po ovom osnovu.

6) OTPLATE DUGOVA , GARANCIJA I OBAVEZA IZ PRETHODNIH GODINA

- Izdaci po osnovu otplate dugova, garancija i obaveza iz prethodnih godina iznosili su 2.719.902,36 €, što čini 99,72 % planiranog iznosa. Ovaj iznos čine:
 - otplata duga po osnovu kreditnih obaveza 250.596,00 €;
 - otplata obaveza iz prethodnog perioda 2.469.306,36 €;

7) OSTALE ISPLATE U SKLADU SA ZAKONOM (REZERVE)

- U okviru ostalih isplata (tekuća i stalna budžetska rezerva) u 2025. godini isplaćeno je 338.551,94 € na ime tekuće budžetske rezerve što predstavlja 99,43 % realizacije iste. Stalna budžetska rezerva nije korišćena u 2025. godini.

Ministarstvu finansija su dostavljeni mjesečni izvještaji, kvartalni izvještaji i godišnji finansijski izvještaj za 2025. godinu na obrascima propisanim Zakonom o finansiranju lokalne samouprave, Pravilnikom o sadržaju izvještaja o ukupno ostvarenim primicima i izdacima i izdacima po potrošačkim jedinicama i izvještaja o neizmirenim obavezama i budžetskom zaduženju opština i Pravilnikom o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave.

SEKRETARIJAT ZA FINANSIJE I EKONOMSKI RAZVOJ